

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/8925,23-sierpnia-Europejski-Dzien-Pamieci-Ofiar-Stalinizmu-i-Nazizmu-w-rocznice-podpi.html>
25.04.2024, 06:25

23 sierpnia - Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu (w rocznicę podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow)

23 sierpnia Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu
www.enrs.eu/23August

23 sierpnia 1939 r. to jeden z najbardziej symbolicznych momentów w historii XX wieku - stulecia największych zbrodni i dramatów w dziejach ludzkości. Z inicjatywy Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność powstała przypinka „Remember. August 23”, upamiętniająca ofiary reżimów totalitarnych. Każdy, kto chciałby ją otrzymać, może złożyć zamówienie lub pobrać jej elektroniczną wersję na stronie internetowej www.enrs.eu/august23. Organizatorzy akcji zachęcają do udostępniania i dzielenia się symbolicznym znakiem pamięci o milionach ofiar totalitaryzmów XX wieku - brunatnego i czerwonego. Uroczyste obchody Europejskiego Dnia Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu odbędą się w tym roku na Litwie.

Znaczek z czarną wstążką na tle fotografii, przedstawiającej bratających się żołnierzy sowieckich i hitlerowskich, przypominać ma tragiczny w skutkach pakt podpisany 23 sierpnia 1939 roku przez ministrów Joachima von Ribbentropa i Wiaczesława Mołotowa. Niemcy Hitlera i Związek Sowiecki Stalina dokonały wówczas podziału znacznej części Europy, który w tajnym protokole

23 sierpnia Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu
www.enrs.eu/23August

dodatkowym zakładał m.in. likwidację państwa polskiego. Nastąpiła najpierw rzeczywistość kacetów, gułagów, obozów pracy i krematoriów, a potem zimnej wojny. Symbolicznym gestem sprzeciwu wobec ówczesnego świata podzielonego żelazną kurtyną były demonstracje „czarnej wstążki”, organizowane na Zachodzie przez emigrantów z krajów bloku sowieckiego – właśnie 23 sierpnia.

Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu został proklamowany przez Parlament Europejski 23 września 2008 roku. Jego celem jest upamiętnienie ofiar masowych deportacji i eksterminacji, a także zakorzenienie demokracji oraz wzmocnienie pokoju i stabilizacji w Europie. W tym roku ministrowie sprawiedliwości i przedstawiciele tych resortów oraz młodzież krajów europejskich spotkają się na Litwie – w Wilnie, Trokach, Ponarach i Druskiennikach.

Obchody Europejskiego Dnia Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu zorganizowane zostały po raz pierwszy 23 sierpnia 2011 w Warszawie, pod patronatem polskiej Prezydencji. Podpisano wówczas „Deklarację Warszawską”. Sygnatariusze zwrócili w niej uwagę na konieczność podtrzymywania w pamięci Europejczyków o zbrodniczych konsekwencjach działań reżimów totalitarnych i wezwali Unię Europejską do wspierania, badania i gromadzenia dokumentacji związanej ze zbrodniami popełnionymi przez te reżimy. W zeszłym roku uroczystości miały miejsce na Węgrzech.

Europejska Sieć Pamięć i Solidarność (ESPS) jest międzynarodowym przedsięwzięciem, które ma na celu badanie, dokumentowanie oraz upowszechnianie wiedzy na temat historii Europy XX wieku i sposobów jej upamiętniania ze szczególnym uwzględnieniem okresu dyktatur, wojen i społecznego sprzeciwu wobec zniewolenia. Członkami Sieci są: Niemcy, Polska, Słowacja i Węgry, a niebawem dołączy Rumunia, status obserwatora mają Austria i Czechy. www.enrs.eu